

Het begon allemaal met een gek idee

Sluit je ogen en speel deze zin af in je hoofd: “Als je plezier wilt maken, moet je eerst werken en geld verdienen.” Je kan de stem van je moeder, vader, vriend, vriendin of docent er vast wel bij bedenken. En toegegeven, deels hebben die ook gelijk. Want wil je dit voor elkaar boksen, dan heb je op zijn minst een plan nodig. Omdat dat plan er niet was en ik mijzelf wilde blijven ontwikkelen, besloot ik maar weer te gaan studeren.

In die tijd kwam ik met housefeesten het dichtst bij dat gevoel van vrijheid waar ik naar op zoek was. Omdat ik organiseren leuk vond en een hoofd vol gekke, creatieve ideeën had, besloot ik Event Management te studeren aan de kunstacademie in Utrecht. De studie zelf was een soort achtbaanrit met meer downs dan ups, dat wel. School en ik hebben nooit echt goed op kunnen schieten.

Ooit had ik een HAVO-advies, maar ik slaagde uiteindelijk op het VMBO, simpelweg omdat ik meer interesse had in alles wat buiten school gebeurde. In het laatste jaar van mijn studie zat ik met Danny, een vriend van me, op een terras. We zijn van dezelfde leeftijd, hij was ooit klasgenoot van mij bij een eerdere studie. Hij was afgestudeerd, had een huis gekocht en het zou vast niet lang duren tot zijn eerste kind eraan zou komen. Ik zei tegen hem: “Dat leven dat jij hebt, dat is echt niet wat ik nu wil. Echt geen denken aan dat ik mij nu al zal overgeven aan een negen tot vijf baantje, getrouwd met kinderen etc. Ik voel echt dat er veel meer te ontdekken is voordat ik dat saaie, burgerlijke leventje ga leiden.” Hij moet hardop lachen: “Nou Wieb, je moet toch een keer volwassen worden en accepteren dat dit het leven is. En wat ga je doen? Wat is je vooruitzicht? Je moet jezelf toch in leven houden zo meteen, zeker als je stuft over een paar maanden stopt.” Tja. Ik dacht er even over na en antwoordde: “Je hebt gelijk. Ik heb geen plan, geen geld, geen relatie, helemaal niks.” “H.h., Wakker wordt eindelijk wakker.” Maar toen besepte ik dat juist het hebben van geen plan, geen geld en geen vriendinnetje eigenlijk perfect was. Nee echt. Ik was mij er opeens helemaal van bewust dat ik in de ideale startpositie zat om alles te doen waar ik zelf zin in had. “Danny luister: ik heb niet de belemmering van een oud plan waar ik mij aan moet houden, er is absoluut geen gouden kooi, geen hypotheek die ik moet afbetalen, ik heb gewoon geen reden om iets niet te doen.” Hij keek me aan, rolde met zijn ogen en zei: “Jaja ok., zal wel, maar je hebt ook geen geld.” “Daar verzin ik wel wat op.”

Een droom als afstudeerproject

In het laatste jaar van mijn opleiding krijg ik de mogelijkheid om te gaan afstuderen in het “ondernemerslab.” Je gaat je scriptie dan niet richten op een onderwerp waar je na afloop niks mee gaat doen maar gaat het richten op het

starten van je eigen onderneming. Dus toen dacht ik: "Hoe gaaf zal het zijn als ik tijdens mijn afstuderen mijn droomreis op touw kan zetten?"

Dus ik naar mijn studiebegeleider toe: "Tjaard, voor mijn afstudeerproject ga ik op wereldreis." Hij keek mij twijfelend aan. "Wat heeft dat met onze opleiding te maken?" "Alles! Ik ga alles wat ik geleerd heb op school over onder andere storytelling, organisatie, creatief denken, accountmanagement etc. inzetten om een uniek, gaaf en gek project neer te zetten. " "Gaaf! Waarom ook niet? Maar ga jij eerst maar een concept verzinnen en dan kijken we later wel of we het goed gaan keuren. "

Hoe gaaf, voor mijn afstudeerproject kan ik mijn eigen reis gaan organiseren. Maar wat wilde ik nou eigenlijk? Ik zette een paar dingen op een post-it:

- Culturen ontdekken*
- Mensen ontmoeten*
- Avontuur en spanning*
- Mooie landschappen zien*
- Mijzelf ontwikkelen*
- Overwinnen van angsten*

Een reis naar een verre plek waar niemand je kent, is het perfecte experiment om je angsten onder ogen te komen, en een kans om te ontdekken of je echt zo sociaal onhandig bent als je denkt. Van vaag idee naar concreet plan. Ik wil op een onconventionele manier gaan reizen. Tijdens mijn backpacktrip had ik meerdere boeken gelezen van mensen die op een gekke manier de wereld hadden gezien en de verhalen die zij hadden waren zo gaaf dat ik ook zoiets wilde doen.

En het liefst wil ik alle werelddelen zien. Dat klonk als een dure grap maar ik herinnerde me een boek van Ramon Stoppelenburg die de hele wereld had gezien zonder een stuiver uit te geven. Dus toen dacht ik: "Waarom ga ik niet zonder geld op reis?" Dat idee inspireerde mij. Ik worstelde namelijk al een tijd met de sociale aspecten van het leven. Mijn motivatie mag dan rebels overkomen, mijn persoonlijkheid was dat zeker niet. Zeker in mijn pubertijd was ik een muurbloem. Ik stak nooit mijn vinger op en als ik een presentatie moest geven, meldde ik me liever ziek. Daarom was het niet verwonderlijk dat er weleens mensen waren die zich afvroegen of er misschien iets mis zat. Enfin, als je afhankelijk bent van de vrijgevigheid van anderen, moet je jezelf wel uitdagen om contact te maken door vreemden aan te spreken. Het was mijn overtuiging dat ik, als ik dit aan zou gaan, daarna de hele wereld aan zou kunnen. En wie droomt er nou niet van een leven zonder Netflix en een constant hongergevoel? Qua manier van reizen sprak een roadtrip mij erg aan. Mijn eerdere reis naar Australië had ik uiteraard met het vliegtuig gemaakt, maar eenmaal daar had ik mij vooral verplaatst per auto. Dat vond ik heerlijk, omdat ik daardoor zelf kon gaan en staan waar ik wilde. Met bussen en treinen ben je altijd afhankelijk van

dienstregelingen. En dat is in veel landen een beleefde manier om te zeggen dat je reisgeluk afhangt van de vraag of de chauffeur heeft besloten om zijn koffiepauze te verlengen, of niet.

Inmiddels genoeg handvaten om te gaan brainstormen over een concept. En ik weet dat als ik dit allemaal zonder geld ga doen, ik de samenwerking moet gaan zoeken met mensen die mij verder kunnen helpen. En daarvoor heb ik een mooi plan of ideaal nodig. Dat is d. grote uitdaging. Op een avond zit ik weer met Danny op een terras in Haarlem en ik vertel hem over mijn plan. In de eerste versie van mijn plan zou ik gewoon zonder geld een jaar de wereld intrekken en bewijzen dat het anders kan. Hij kijkt mij aan en lacht mij uit: “Dit slaat nergens op.” Gelijk had ie ook.

Een paar weken later spreek ik af met Cor, Design Thinker bij mij aan de HKU. Hij is enthousiast over mijn idee en wil graag met mij brainstormen. Inmiddels had ik al beter over mijn plan nagedacht. Destijds was duurzaamheid een hot topic en ik zou inspelen op de trend om iets op een duurzame manier te gaan doen. Ik vertel Cor hoe ik een jaar lang, zonder geld en zo duurzaam mogelijk over de wereld zal gaan reizen. Ook hij lacht mij uit: “Haha typisch zo’n millennial ding, hier gaan mensen echt niet intrappen, dit moet je echt concreter maken.” Een paar biertjes later begint onze creativiteit wat meer te ontwikkelen en we hebben zo’n gevaarlijk moment. Misschien herken je het zelf wel. Je hebt wat gedronken en je denkt dat je toch wel heel dicht in de buurt komt van het oplossen van alle wereldproblematiek. We zijn er beiden van overtuigd dat we het helemaal bedacht hebben. Gelukkig denk ik daar de volgende ochtend nog steeds hetzelfde over. Want wat hadden we nou bedacht? In die tijd was ik helemaal geen duurzaam persoon, maar ja duurzaamheid klinkt wel lekker, het opent deuren. Dus wij hadden ons eigen duurzame alibi verzonnen.

Een hoogdravend ideaal gekoppeld aan mijn eigen verlangen om op avontuur te gaan. Wat was dat alibi nou? Het imago van elektrisch rijden was niet zo goed. Mensen wilden niet aan een stekkerauto omdat ze dachten dat ze niet betrouwbaar waren, of er geen lange afstanden mee konden afleggen. Ik dacht daar iets nuchterder over en had zoiets van “een auto heeft vier wielen, elektriciteit is overal wel dus je kunt er ook wel een verre wereldreis in maken.”

Plug Me In wordt geboren

Hoofdstuk 23. Iran

Verboden liefde en bureaucratische drama's in een land dat alles overtrof

Vanaf Iran is mijn autoverzekering waardeloos want dekking houdt hier op. Dat moet ik nu overal lokaal zien te regelen. Net voorbij de grensovergang vind ik gelukkig een minikantoortje waar je een losse autoverzekering kunt afsluiten. Dit is redelijk goedkoop, vijftien euro voor vier weken. Waar ik precies voor gedekt ben en wat er eventueel wordt uitgekeerd bij schade is onbekend, maar zo 'n blauw papiertje in je handschoenenkastje geeft toch een rustiger gevoel.

Dag 235. Maku, Iran, 4 nov. 2016

Net over de grens in Maku word ik opgewacht door Behrouz en zijn twee zoons. Behrouz is een vriend van Ali, die op bijna de hele route van de grens naar Teheran steeds elke honderdvijftig kilometer een host voor mij heeft gevonden. Heel fijn. Hij was de enige in het land die mij had ingeplugd. Social media is natuurlijk mijn tool om nieuwe mensen te vinden om mij in te pluggen, maar in Iran zit Facebook, Twitter en verschillen websites allemaal achter een filter, dus ik had niemand weten te bereiken.

Met het overgaan van de grens is het ook alsof ik al mijn zorgen achterlaat in Turkije. Ik ben helemaal relaxt, geen stress of zorgen. Dit maakt plaats voor de opwindende van in een nieuw, onbekend en spannend land te zijn. Behrouz stelt voor om eerst wat te gaan eten. Ik rij achter hem en zijn zoons aan en de omgeving ziet er heel anders uit dan ik had verwacht. Felle neonverlichting knippert overal als in een discotheek en ik zie veel fastfoodketens. Heel westers eigenlijk. Als ik uit mijn ooghoek naar zo 'n fastfoodzaak kijk, lijkt het net een bekende tent. Maar kijk ik wat beter dan blijkt het toch net iets anders dan ik gewend ben: Mash Donalds, Pizza Hat, Kabooky Fried Chicken of Burger Keng heten de tenten. Hilarisch. En ze gebruiken allemaal vrijwel dezelfde logo's als de Amerikaanse originelen, alleen net even wat anders. Westerse bedrijven zijn vanwege sancties niet actief in Iran. Na mijn eerste kebab brengt Behrouz mij naar zijn huis. Ik kan parkeren in de garage van het gebouw, een complex van flink wat niveaus, waarvan ik denk dat hij op een van de verdiepingen een appartement heeft. Daar is ruimte voor zeker vijf auto's en ook hier valt het mij op dat alles er goed verzorgd uitziet. De vloer is bekleed met een mooi mozaïek, er zit zelfs verwarming in. Vloerverwarming! In een garage! In Iran!

Een huis met vier verdiepingen en een zwembad

Als ik de woonkamer binnenkom, merk ik dat Behrouz al snel zijn vrouw en kinderen gebaart dat ze hun hoofddoek op moeten doen. Ik zeg ze gedag en steek mijn hand uit om ze te begroeten, maar die wordt geweigerd. Vanwege hun geloof hebben moslima's geen fysiek contact met mannen anders dan hun eigen man. Die eerste keer voelt zo'n handweigering even keihard ongemakkelijk. Maar dat is nu eenmaal hun religie en ik realiseer me dat dit niet persoonlijk is en ook geen afwijzing. We nemen plaats in de woonkamer en weer ben ik verbaasd. Alles ziet er zo chic en stijlvol uit. Mooie tapijten op de grond, gordijnen van wel tien meter hoog, volgehangen met diamanten. En de stoel waar ik op zit lijkt wel een troon. Er wordt thee ingeschonken uit gouden kannen en ik krijg van alles te eten aangeboden, zoals dadels en ander fruit. Ik ben erg onder de indruk. Natuurlijk krijg ik honderden vragen op mij afgevuurd en ik beantwoord ze netjes. Ik ben op mijn beurt ook geïnteresseerd in wat zij doen. Behrouz blijkt ovens te bouwen die hij vooral naar China exporteert. De volgende morgen zal hij mij de fabriek laten zien.

Nu heb ik een paar mega drukke dagen achter de rug en vandaag is er ook weer een hoop heisa geweest. Mijn hoofd begint te tolleren van vermoeidheid, maar ik vind het onbeleefd om mij nu al terug te trekken. Gelukkig merkt iemand het na een tijdje op en brengen ze mij naar mijn kamer. Ik ga daarvoor tot mijn verrassing niet met de trap, maar met de lift naar de vierde verdieping. Dit is dus geen appartement, maar het hele gebouw was het huis van Behrouz! Met een lift en op de derde verdieping zelfs een zwembad lijkt het wel een vijfsterrenhotel. Die slaapkamer is trouwens ook nogal bijzonder. Er staat een gigantisch bed (zo groot heb ik niet eerder gezien) dat helemaal uitgelicht is met ledlampen die ik met een afstandsbediening van kleur kan laten veranderen. Niks mis mee.

(Geen) verkeersregels

De volgende ochtend heeft Behrouz een simkaart voor mij klaarliggen. Hij vindt dat ik goed bereikbaar moet zijn en heeft er een databundel bij gekocht. Ook heeft hij twee vrienden uitgenodigd die mijn euro's kunnen omwisselen naar Iraanse rial. Door de internationale sancties is het voor westerlingen niet mogelijk om in het land geld op te nemen. In Iran betalen ze met de riaal, ..n euro is ongeveer vijftigduizend riaal. Omdat dit nogal een onhandig bedrag is om mee te rekenen, halen ze er drie nullen vanaf en dan noemen ze het 'toman'. wat 'eenheid van tienduizend' betekent. En euro is dus vijftig toman, oftewel vijftigduizend riaal. Alsof dat nog niet verwarrend genoeg is, hebben ze ook nog eens twee wisselkoersen. De onofficiële, lokale koers en daarnaast de officiële, die door de banken wordt gehanteerd.